

Gemeente Utrecht

2 0 1 8

NOTULEN VERGADERING GEMEENTERAAD UTRECHT

Openbare vergadering – 1 februari 2018

Openbaar gemaakt d.d. 1 februari 2018: Besloten vergadering van de gemeenteraad, gehouden op donderdag 1 februari 2018 te 17.15 uur.

Voorzitter: de heer mr. J.H.C. van Zanen, burgemeester.

Aanwezig zijn de leden: Bakker, Baş, De Boer, Bollen, Bos, Bouazani, Brussaard, Van Corler, Dekkers, Derks, Dibi, Van Eijndhoven, Eggermont, Van Esch, Freytag, Ferket, Van Gemert, Gilissen, Te Hoonte, Işik, Kleuver, Knip, Koelmans, Koning, Meijer, Metaal, Oost, Van Ooijen, Paardekooper, Podt, Post, Rajkowski, Roodenburg, Te Ronde, Scally, Van Schie, Schilderman, Schipper, Schreuder, Uringa, De Vries, Verschuure, Van Waveren, Weistra en Zwanenberg.

Tevens zijn aanwezig de wethouders: Diepeveen, Everhardt, Geldof, Van Hooijdonk, Jansen en Kreijkamp.

Griffier: mevrouw mr. M. van Hall, griffier.

Opening van de vergadering.

De voorzitter opent de vergadering en stelt aan de orde het enig agendapunt:

Bekrachtiging geheimhouding geheime raadsbrief uit de portefeuille Verkeer en Mobiliteit.

VOORZITTER: Dames en heren! Ik open de vergadering. Is de deur dicht? Ik stel voor om overeenkomstig het gestelde in artikel 25 van de Gemeentewet geheimhouding op te leggen omtrent het in deze besloten vergadering behandelde. Dit houdt in dat al hetgeen in deze vergadering wordt gezegd geheim blijft, totdat de raad de geheimhouding geheel of op onderdelen opheft.

Ik kijk met een schuin oog naar de heer Van Schie. Als ik het goed begrijp, is het voorstel van de meerderheid van de raad om binnen 24 uur, 26 uur of 22 uur – het aantal uren dat technisch nodig is – de geheimhouding op te heffen. Daar heeft de heer Van Schie bezwaar tegen.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Voor de notulen merk ik het volgende op. De stukken zijn op grond van een economisch risico door twee bestuurlijke organen, de provincie en de gemeente, als vertrouwelijk behandeld en geheim verklaard. Een boel van de bezwaren kunnen zijn weggenomen door de openbaarmaking van de stukken deze week. Ik kan niet overzien welke economische risico's de gemeente en de provincie nog zien in het openbaar maken van het auditrapport. In elk geval kunnen wij constateren dat de andere betrokken bestuurslaag, de provincie, daarover een andere mening heeft dan de meerderheid van deze raad. Die bestuurslaag denkt namelijk dat het nog relevant is om de geheimhouding in stand te houden vanwege economische belangen voor het project. Die kunnen groot zijn. Het gaat om tientallen miljoenen. Dat is een openbaar belang.

Het lijkt de VVD-fractie zeer onverstandig om zonder nader overleg met deze belangrijke contractpartner, waarmee wij bestuurlijk aan dit project zeer nauw verbonden zijn, stukken openbaar te maken. Deze contractpartner zegt dat dit nu niet verstandig is. Wij zouden in elk geval willen dat de argumentatie op grond waarvan de provincie vindt dat dit geheim moet zijn, bij ons bekend is. Dat is niet het geval, dus om nu stukken openbaar te maken zonder dat wij kunnen doorgronden wat voor onze contractpartners en het project de consequenties daarvan zijn, lijkt ons zeer onverstandig. Daarom dringen wij erop aan om dat niet te doen voordat wij dat met elkaar kunnen bespreken. Dat is opnieuw mijn oproep aan de meerderheid van de raad, die daarover blijkbaar anders denkt.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! In de paar minuten die wij nog hebben, neem ik het rapport nog even door. Ik wil daarover een aantal dingen zeggen. Er staat veel in dat openbaar kan

worden en relevant is om openbaar te hebben. Ik ben niet blij met de manier waarop dat integraal is gepresenteerd, want in Utrecht houden wij alleen de dingen vertrouwelijk die vertrouwelijk moeten zijn.

Ik zie dingen staan, bijvoorbeeld over de aanvullende eisen en of de organisatie er klaar voor is, zwaktes in de organisatie bij het organiseren van aanbestedingen en inkopen die van invloed kunnen zijn op hoe partijen daarmee omgaan. Hoe ernstig die zijn, vind ik moeilijk in te schatten, zeker in de complexiteit van het gehele project. Om die reden stel ik voor om het volgende week te doen. Laten wij de provincie zeggen dat de raad het absolute voornemen heeft om dit openbaar te maken, want wij zijn er niet van overtuigd dat de economische belangen dermate zwaar zijn dat dit nodig is, maar overtuig ons ervan als dat niet het geval is. Dan maken wij dit volgende week donderdag, als wij weer bijeen zijn, openbaar. Ik geloof niet dat er een reden is waarom de gemeenteraad van Utrecht over zichzelf heen moet buitelen om dat binnen 24 uur te doen en ik vind het niet chic in de interbestuurlijke verhoudingen die wij juist beter proberen te krijgen. Het gehele rapport gaat over het beter krijgen van de interbestuurlijke verhoudingen. Dit zal daarbij niet helpen.

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! Wij moeten een besluit nemen op grond van de wet. In de wet staat dat wij alleen een besluit kunnen nemen als er een uitzonderingsgrond is. Naar onze mening is de uitzonderingsgrond er niet, omdat de financieel-economische belangen gisteren al bekend zijn gemaakt. Daardoor kunnen wij niet anders dan het openbaar maken.

Mevrouw **FERKET** (D66): Voorzitter! Wij sluiten ons aan bij de SP-fractie. Het gaat om een miljoenen dossier, waarover veel vragen zijn. Gisteren stond alles in de krant. Iedereen heeft de stukken kunnen lezen. Waarom maken wij dit belangrijke rapport niet openbaar? Volgens mij heeft het college daarvoor geen grond kunnen vinden. Alleen de provincie doet nog moeilijk. Dat kunnen wij begrijpen. Het is een rapport dat de provincie onwelgevallig is. De wethouder heeft zojuist aangeboden om grondig te bekijken of wij niet iets moeten weglakken. Dat begrijp ik. Volgens mij hoeven wij absoluut niet te wachten tot volgende week. Dat zou ik – gezien de discussie die wij voeren waarin wij heel voorzichtig moeten omgaan met de vraag wie schuldig is – erg jammer vinden. Wij stellen voor om de wethouder 24 uur de tijd te geven om het rapport te bestuderen en om weg te lakken wat echt weggelakt moet worden en om vervolgens samen met de provincie de zaak te sluiten. Vanwege de goede verstandhouding heeft het college gezegd hierin mee te gaan. De D66-fractie vindt dat echt te ver gaan, ook gezien de consequenties die dat heeft voor de publieke opinie.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Er zijn twee smaken: óf wij zien geen grond voor geheimhouding en dan kan de zaak per direct openbaar worden, óf de wethouder moet iets weglakken, maar dan ziet de D66-fractie kennelijk wél grond voor gedeeltelijke geheimhouding. Het is van tweeën één. Welke is het voor mevrouw Ferket?

Mevrouw **FERKET** (D66): Voorzitter! Volgens mij heeft de wethouder heel duidelijk gezegd dat het om persoonsgegevens gaat. Dat betekent niet dat er reden is om het hele rapport niet openbaar te maken.

De heer **POST** (PvdA): Voorzitter! In de geheime commissievergadering van 18 januari jl. hebben wij onze sterke twijfels geuit of de grond "financiële en economische belangen" rechtvaardig is. Wij dachten toen al van niet. Wij vinden dat nu helemaal niet. Wij hebben op 18 januari jl. wél gezegd dat als er persoonsgegevens mee zijn gemoeid, ons dat een gerede grond lijkt om ze weg te lakken. Wij begrijpen het dat er 24 uur voor nodig is om persoonsgegevens weg te lakken.

De heer **WEISTRA** (GroenLinks): Voorzitter! De raad heeft de afspraak gemaakt om zeer terughoudend om te gaan met het geheimhouden van gegevens. De heer Eggermont heeft dat veel beter verwoord dan ik ooit zou kunnen. Hij heeft gezegd dat dit alleen gaat op grond van de wet. Ik lees dat het college aanvoert dat het gaat om geheimhouding totdat de opdrachtgevers een verbeterplan hebben vastgesteld en een gezamenlijk moment van openbaarmaking hebben bepaald. Ik zie niet dat dit aansluit op wettelijke gronden.

De economische belangen zijn aangevoerd om de rest van het dossier geheim te houden. Die maakt men pas bekend als de risico's niet meer worden gelopen. De risico's zijn gisteren allemaal naar buiten gekomen. Ik neem aan dat de afweging is gemaakt dat de risico's daarmee weg zijn, dus wat ons betreft, is met de openbaarmaking van de stukken ook dit argument vervallen. Ik zie dus geen reden om het niet – op persoonsgegevens na – openbaar te maken.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! De vraag is van belang of wij de wettelijke toets zonder nadere motivatie kunnen interpreteren. De nadere motivatie ontbreekt. Het college heeft voorgesteld om geheimhouding op te leggen in de wetenschap dat over de nadere motivatie moet worden overlegd. Zonder die nadere motivatie interpreteren welke wettelijke geheimhoudingsplicht er is, is uiterst onverstandig en onnodig. Laten wij proberen om de stress van het dossier af te halen. Men redeneert als een kip zonder kop over het alles openbaar maken. Ik ben het ermee eens dat wij zoveel mogelijk openbaar moeten doen, maar wij moeten ook de bestuurlijke verhoudingen in de gaten houden. Wij zijn niet de enigen op dit traject. Wij werken samen met een belangrijke contractpartner in een traject waarmee honderden miljoenen zijn gemoeid. Wij moeten een beetje een pas op de plaats maken.

De **VOORZITTER**: Uw pleidooi is helder.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! 24 uur en dan openbaar. Wij zijn voorstander van transparant bestuur.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Voorzitter! Ik zou de heer Van Schie een vraag willen stellen. Ik ben benieuwd welke nadere motivatie er volgens hem is die dermate relevant is dat wij die niet kunnen publiceren.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Dat weet ik dus niet. Blijkbaar heeft de wethouder met de gedeputeerde afgesproken om deze stukken onder geheimhouding te verstrekken aan verschillende gremia: de staat en de raden. Dan moeten wij gezamenlijk besluiten om dat weer teniet te doen, want het economische belang kan voor de ene contractpartner anders worden geïnterpreteerd dan voor de andere.

De heer **WEISTRA** (GroenLinks): Voorzitter! Ik heb een opmerking en een vraag voor de heer Van Schie. De relatie met de provincie is niet wettelijk gegrond. Dat is dus geen argument.

De heer Van Schie heeft de stukken kunnen lezen. Wij hebben die allemaal in het geheim kunnen bestuderen. Los van de motivatie kan ook hij daarvan een inschatting maken. Ik begrijp niet dat hij naast dit debat daarvoor ook nog een extra motivatie nodig heeft.

Mevrouw **FERKET** (D66): Voorzitter! Richting de fracties van VVD en CDA. Wij behandelen hier vanuit de openbaarheid tenzij. Wij zijn nu al twintig minuten aan het gissen wat daarvan de reden is. Ik kan mij niet voorstellen dat het college niet heeft geprobeerd om die reden bij de provincie op te halen.

De **VOORZITTER**: Die blauwe plekken.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Voorzitter! Provincie en gemeente zijn gezamenlijk opdrachtgever van de Uithoflijn en ook van dit rapport, althans, de factuur ligt aan de kant van de provincie, maar de directieraad heeft dit rapport besteld en daar zitten wij allebei in. Vandaar de passage in de brief waarin staat dat wij dit met de provincie willen afstemmen, het is gezamenlijk eigendom, een gezamenlijk product. De inschatting was dat de onderhandeling met de aannemer niet zou helpen. Ik denk dat de raad dit kan navoelen. De beleving van het college is dat met de afronding van de onderhandelingen op hoofdlijnen – wat ook de grond is geweest om gisteren de planning en de financiën openbaar te maken – daarmee ook in principe de kwetsbaarheid zodanig is verminderd dat wat ons betreft de audit openbaar kan worden. Wij hebben het overleg met de provincie geopend en hebben dit al op verschillende niveaus met elkaar besproken. De provincie schat dit ambtelijk en bestuurlijk anders in. De provincie blijft kwetsbaarheid zien op het punt van economische belangen in relatie tot de aannemer. Er zijn twee verschillende interpretaties van gelijklopende belangen. Ik kan er niet meer duiding aan geven dan dit.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Ik kan die er ook wel in lezen, als men weet waar de zwakke plekken bij de provinciale organisatie zich voordoen bij het beoordelen van offertes of het afstemmen van plekken op elkaar. Zij kunnen met meer werk opgezaagd raken omdat zij de aanbesteding niet goed in kunnen. Het is de vraag hoe zwaarwegend dat is bij het ermee omgaan. Uit de brief van gisteren van het college heb ik kunnen opmaken hoe belangrijk dat is, zolang wij er met de aannemer nog niet uit zijn. Hoever zijn de provincie en de gemeente nu met de aannemers om het pakket af te spreken, vindt er nog een onderhandeling plaats, of is dat al afgerond?

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Voorzitter! Zoals ik in de eerdere geheime commissievergadering al heb gezegd, zullen wij een en ander openbaar maken als de onderhandelingen voldoende rijp zijn. Dat wil niet zeggen dat ze dan helemaal zijn afgerond. Er zijn nog geen definitieve en ondertekende teksten. Er zijn wel documenten met overzichten en getallen. Er zijn ook afspraken gemaakt over risico's en verantwoordelijkheden. Wij wilden gisteren na de onderhandelingen naar buiten komen met de financiële paragraaf, de planning en de constatering dat de contracten compleet zijn en dat de handtekeningen eronder staan, maar zover is het nog niet. Dat zal nog weken duren.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Het gaat mij om het risico dat er nog is voor eventuele claims en de afwikkeling van deze misère. Als de wethouder de spijkerharde garantie kan geven dat door de openbaarmaking van de stukken geen claim kan worden gevoed, dan vind ik dat een boude uitspraak, maar dan wil ik die haar wel horen zeggen.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Voorzitter! In alle gevallen zou het zeer onverstandig zijn als ik dat soort spijkerharde uitspraken doe.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Dan is het klip-en-klaar dat er op dit moment nog economische belangen zijn, zowel voor de provincie als voor de gemeente. Wij moeten uiterst zorgvuldig zijn bij de afweging welke onderdelen wel of niet openbaar kunnen worden gemaakt. Daar kan toch geen discussie over zijn?

De **VOORZITTER**: Dat kunt u zeggen, maar ik merk dat die er wel is. Uw bijdrage is helder.

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! Kan de wethouder die garantie ook geven voor de stukken die zij wel openbaar heeft gemaakt? Ook dat betwijfel ik.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Voorzitter! Dat was de implicatie van mijn opmerking. Spijkerharde garanties om claims te voorkomen zijn voor een bestuurder onmogelijk te geven.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Ik wil de griffier twee vragen stellen. Ik heb de wet erbij gepakt. Het is wel degelijk mogelijk dat een financieel belang van een ander bestuursorgaan – dat kan de provincie zijn – reden voor geheimhouding is. Ik zou graag bevestigd zien dat dit de strekking is van artikel 10 van de Wob. Daarnaast bepaalt de Gemeentewet ook dat als wij vandaag, nu, de geheimhouding niet bekrachtigen, de geheimhouding per direct vervalt. Ik betwijfel ook of het mogelijk is om 24 uur uitstel te geven. Als wij de geheimhouding nu niet bekrachtigen, vervalt de geheimhouding per direct. Ik zou daarop graag een reactie willen krijgen. Zo niet, dan wil ik overwegen om een amendement in te dienen waarmee de raad zelf geheimhouding oplegt op basis van artikel 10, lid 2 van de Wob, gelet op de economische belangen van de provincie. Ook wij zijn voor openbaarheid, maar wij denken dat door openbaarmaking van dit stuk de economische positie van de medebestursorganen wel degelijk kan worden geschaad.

Mevrouw **VAN HALL** (griffier): Voorzitter! De griffier zou het bijzonder op prijs stellen als dit soort discussies sowieso van tevoren werd aangemeld. Wij zijn nu al een halfuur bezig in de tijd van het vragenuur.

Mijnheer Gilissen, daarover zou ik u op dit moment geen boude uitspraak kunnen doen. U had mij dat van tevoren moeten vragen als u dat op de agenda ziet staan en dat voor u dermate zwaarwegend is. Hetzelfde geldt voor alle fracties. Dan kunnen wij dat goed voorbereiden.

Het antwoord op uw tweede vraag is: ja, als u nu de geheimhouding niet bekrachtigt, dan is het stuk meteen openbaar, want het moet in de eerstvolgende raadsvergadering worden bekrachtigd. Daarom staat het er hier op.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Dat betekent dus dat de 24 uur die wordt voorgesteld niet kan.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Wij bekrachtigen de geheimhouding voor 24 uur.

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! Ik vind het prettig als mensen niet zomaar het woord nemen, maar het woord krijgen.

Het kan toch zo zijn dat wij nu de geheimhouding bekrachtigen voor de duur van 24 uur?

Mevrouw **FERKET** (D66): Voorzitter! Ja, wij kunnen nu de geheimhouding voor 24 uur bekrachtigen, inclusief het verslag van deze geheime vergadering.

De **VOORZITTER**: Oké, dat gaan wij dadelijk in het openbaar doen.

Mevrouw **VAN HALL** (griffier): Voorzitter! De geheimhouding vervalt als wij na 24 uur niets doen en er geen raadsvergadering is. Dat is het voorstel van de heer Van Waveren.

De **VOORZITTER**: Begrijpt u het? Wij zullen de geheimhouding dadelijk voor 24 uur bekrachtigen. Als wij niets doen, vervalt de geheimhouding over 24 uur van rechtswege. Wij zullen dat dadelijk in het openbaar doen.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Dit wordt een draak van een discussie, maar wij moeten die even afmaken.

Als wij nu de geheimhouding hierop voor 24 uur bekrachtigen, dan kan de wethouder lakken wat zij wil, maar dan maken wij dit rapport over 24 uur openbaar met alles wat erin staat. Dan kan de wethouder lakken wat zij wil, maar dat maakt niet uit.

Mevrouw **VAN HALL** (griffier): Voorzitter! Nee, wij maken persoonsgegevens nooit openbaar. Die lakken wij in alle stukken die wij publiceren. Persoonsgegevens gaan er in elk stuk automatisch uit.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Over een stuk dat voorligt en op de agenda staat, besluiten wij. Dan bekrachtigen wij de geheimhouding of niet. Dat is integraal, met alles wat erin staat, wel of geen persoonsgegevens, alles erop en eraan. Dat kan niet anders.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Wie heeft er nog een bijdrage? Het liefst een zakelijke, gewoon juridisch en niet een politieke.

Wij gaan rustig stemmen. Dan weten wij de uitslag van de stemming. Wij willen graag redelijke argumenten horen, maar ik zie in de zaal geen deskundigen.

Mijnheer Van Schie, ga uw gang, maar niet opnieuw een pleidooi, alleen uw standpunt.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! De griffier heeft haar ergernis erover uitgesproken dat dit zo kort voor de raadsvergadering opkwam. Het is heel gebruikelijk dat wij de stukken die wij ter geheimhouding krijgen voorgelegd gewoon bekrachtigen. Dat wij hierover al een uur spreken en dat niet goed hebben voorbereid, is niet de wens van de VVD-fractie. Ik zou zeggen: laten wij de komende week gebruiken om het debat van 8 februari a.s. goed voor te bereiden. Dan is er opnieuw een raadsvergadering. Wij kunnen alle argumenten bespreken en een goed besluit nemen.

De **VOORZITTER**: Dat wisten wij al.

Mevrouw **FERKET** (D66): Nu, voorzitter, ik heb met verscheidene fractievoorzitters afgesproken dat dit ons voornemen is. Wellicht wat kort van tevoren met de griffier, maar het was vóór de vergadering. Ik zou toch graag willen stemmen om de termijn van 24 uur vast te leggen.

De **VOORZITTER**: Dat zullen wij dadelijk in het openbaar doen.

Mevrouw **VAN HALL** (griffier): Voorzitter! Het voorstel voor de termijn van 24 uur is anders dan wat het college voorstelt.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Volgens mij betekent dit dat er een wijziging van het voorstel van het college moet komen, dat er een amendement moet worden opgesteld dat wij voor 24 uur geheimhouding opleggen. Ik zie dat amendement met veel interesse tegemoet.

De **VOORZITTER**: Waar is dat amendement?

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Laten wij dat gewoon mondeling besluiten. Dat kan echt wel. Als u dat duidelijk zegt, kunnen wij dat besluit nemen. Laten wij nu niet scherp slijpen om het scherp slijpen.

De **VOORZITTER**: Oké, kan ik dat goed voorlezen? Wij moeten het in het openbaar herhalen. Zijn er nu nog dingen die u in het besloten deel wil bespreken? Dan ga ik ervan uit dat wij dat in het openbare deel redelijk vlekkeloos doen.

De heer **POST** (PvdA): Voorzitter! Een klein punt nog. Ik weet niet of het verslag van de geheime vergadering van 17 januari jl. er al is, maar ik neem aan dat wij in de eerstvolgende vergadering de geheimhouding daarvan kunnen opheffen.

Mevrouw **VAN HALL** (griffier): Voorzitter! Als de onderliggende stukken openbaar worden, wordt automatisch het verslag van de vergadering die erover gaat ook openbaar. Dat publiceert de griffie meteen zodra de stukken waar de vergadering over ging openbaar worden.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Voorzitter! Ik wil nog een keer onderstrepen dat ik erg hecht aan de anonimisering. Het gaat om de bescherming van medewerkers. Ik vind dat wij die niet in een vervelende positie moeten brengen. Wij moeten dat op een of andere manier technisch doen. Ik heb mij niet verdiept in de juridische kant van de zaak. Wij moeten dat echter proberen te regelen.

Ik ben zojuist vergeten te onderstrepen dat 24 uur in de richting gaat van een dictaat aan de provincie. Mijn voorstel in het openbare deel van deze vergadering was om het in goed overleg te doen en om duidelijker te maken wat de gronden precies zijn. Dat duurt dan wel langer dan 24 uur. Dat is meer in de richting van weken. Dat geef ik ter overweging mee, als de relatie met de provincie ons echt aan het hart gaat.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Wij gaan dadelijk door met de openbare raadsvergadering. Ik wil zeker weten dat er niets meer in beslotenheid hoeft te worden besproken. Ik stel vast dat dit het geval is.

Hierna sluit de voorzitter, aangezien niets meer aan de orde is, de besloten vergadering.